

9 TĚLESNÉ ROZMĚRY DĚtí OD NAROZENÍ DO 6 LET **BODY PARAMETERS OF CHILDREN FROM 0 TO 6** **YEARS** (autor / author: M. Hrušková)

One of the components of the 6th Nation-wide anthropological survey of children and adolescents in the Czech Republic (NAS 2001) was a detailed study of physical parameters//body measurements of children from birth to 6 years of age. Main focus was on head measurements. The measurements were collected by anthropologists as well as by students of biology from the Pedagogical University, Ceske Budejovice and Olomouc, and by students with specialisation in anthropology, studying at the Faculty of Science, Charles University, Prague. All students received detailed instructions.

The data collection was carried out throughout the 3-year period of the CAV 2001 grant. The measurements were taken in waiting rooms of paediatric cabinets and in nursery schools, always with parental consent. The final data set comprises of anthropometric measurements of 7,961 children (4,033 boys and 3,928 girls) from birth to 6 years of age.

Methodology of taking individual measurements of physical characteristics is provided with relevant tables (see Tables 9.5. – 3 to 9.5. – 16).

Definition of anthropometric points:

(see Fig. 9.4. – 1 and 9.4. – 2)

Vertex is the highest point of the head when the head is oriented in the Frankfurt horizontal.

Mesosternale is the point on the front side of the chest, lying in the median plane in the centre of the sternum where the 4th rib is attached.

Iliocristale is the most lateral and most superior point of the crest of the ilium.

Glabella is the most prominent point on the lower part of the forehead between the eyebrows in the median plane.

Opistocranion is the point in the median line of the occiput which is most distant from glabella. It is found by measuring maximum head length.

Euryon is the most laterally projecting point on sides of the head. It is found by measuring maximum head width.

Zygion is the most lateral point on the zygomatic arc. It is found by measuring width of the face (bizygion distance).

Nasion is the point in the midline of the nasofrontal suture.

Gnathion is the lowest point in the median plane on the lower edge of the mandible. It is identified by palpation from below.

Tragion is the point in the notch on the upper margin of tragus.

9.1. Úvod

Ontogenetický vývoj jedince v dětském věku citlivě reaguje na měnící se podmínky prostředí a je ukazatelem zdraví dítěte. Proto se komplexní znalost růstu zdravých dětí v rané fázi vývoje stala základem kvalitní pediatrické péče. Vedle celostátních antropologických výzkumů (např. Lhotská a kol., 1993; Bláha a kol., 2005) zaměřených na zjišťování základních tělesných rozměrů dětí od narození do 18 let a souborných studií růstu zaměřených jen na určité věkové kategorie (Bláha a kol., 1999; Bláha a kol., 1990; Hajniš a kol., 1989; Krásničanová, 1989) se ukázaly důležitými také podrobnější údaje o vývoji a růstu nejmladší generace. Z tohoto důvodu byla roku 2000 na katedře antropologie a genetiky člověka Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy iniciována podrobná studie tělesného růstu se zaměřením na rozměry hlavy nejmenších dětí.

9.2. Cíl

Základním cílem této studie, která byla součástí 6. Celostátního antropologického výzkumu dětí a mládeže České republiky 2001, bylo zhodnotit tělesný vývoj a růst současné nejmladší populace dětí České republiky. V této části knihy jsou předloženy, kromě statistických charakteristik základních tělesných rozměrů, i charakteristiky rozměrů hlavy a trupu u dětí od narození do dosažení šesti let.

9.3. Metodika sběru dat a metodika měření

Soubor obsahuje antropometrické údaje 7 961 dětí ve věku od narození do 6 let (4 033 chlapců a 3 928 dívek). Početní zastoupení a průměrný věk v jednotlivých věkových kategoriích jsou uvedeny v tabulkách 9.5.- 1 a 9.5.- 2.

Antropometrické charakteristiky byly vyšetřovány antropology, dále podrobně instruovanými studenty a studentkami biologických oborů pedagogických fakult v Českých Budějovicích a Olomouci a studenty se zaměřením na antropologii Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Měřeno bylo metodou podle Martina (Martin, Saller, 1957 in Fetter a kol., 1967) nebo její modifikací.

Při zjišťování základních antropometrických údajů bylo používáno korýtko nebo přebalovací stůl s upevněným měřítkem, antropometr, digitální váha, pásová míra, při zjišťování rozměrů hlavy kefalometr a posuvné měřítko. Metodika měření jednotlivých tělesných charakteristik je uvedena vždy u příslušné tabulky.

Referenční data tělesné délky, tělesné výšky, hmotnosti, obvodu hlavy, paže levé relaxované, břicha a boků jsou uvedeny v kapitole 4.2. a 4.3. V této kapitole jsou výsledky měření tělesné délky, tělesné výšky, hmotnosti a obvodu hlavy u dětí od narození do 6 let uvedeny pro úplnost. Od výsledků uvedených v kapitolách 4.2. a 4.3. se některé údaje mohou mírně lišit, protože se jedná o soubor s nižší četností, zařazený jako součást celého souboru CAV 2001.

Měření probíhalo po celé tři roky řešení grantu 6. CAV 2001 a bylo časově velmi náročné. Bylo třeba opakovaně navštěvovat ordinace pediatrů, kteří souhlasili s měřením dětí. Měření probíhala v čekárnách výhradně se souhlasem matky nebo otce dítěte. Děti starší 12 měsíců jsou zvány k preventivním lékařským prohlídkám a očkování v delších časových intervalech. Sběr dat u těchto dětí byl proto prováděn také v jeslových zařízeních. Početní obsazení některých věkových kategorií je přesto velmi nízké. Měření se uskutečňovala v dopoledních hodinách.

U kvantitativních znaků je považováno za přijatelné minimum 30, kdy distribuce se blíží normálnímu rozdělení. Pokud nebylo v některých věkových kategoriích dosaženo statistického minima, jsou tyto kategorie v tabulce označeny „#“. Statistické charakteristiky mají v těchto málo početných kategoriích pouze informativní charakter. Z tohoto důvodu bylo u některých rozměrů

přistoupeno ke spojování věkových kategorií – například do věkové kategorie 2,0 – 3,9 m. byla zahrnuta data dětí věkové kategorie 2,0 – 2,9 m. a 3,0 – 3,9 m.

9.4. Definice antropometrických bodů

(viz Obr. 9.4. – 1. a 9.4. – 2)

Vertex je bod na temeni hlavy, který při poloze hlavy ve Frankfurtské horizontále leží nejvíce nahoru.

Mesosternale je bod na přední straně hrudníku v mediánní rovině uprostřed výšky sterna v místě lépe připojení 4. páru žeber.

Iliocristale je bod ležící při vzpřímeném postoji na crista iliaca nejvíce nahoře a nejvíce laterálně.

Glabella je bod ležící nad nosním kořenem na dolní části čela, nejvíce vpředu v mediánní rovině mezi obočím.

Opistocranion je bod ležící v týlní krajině hlavy v mediánní rovině, nejvíce vzdálený od bodu glabella. Stanoví se při měření největší délky hlavy.

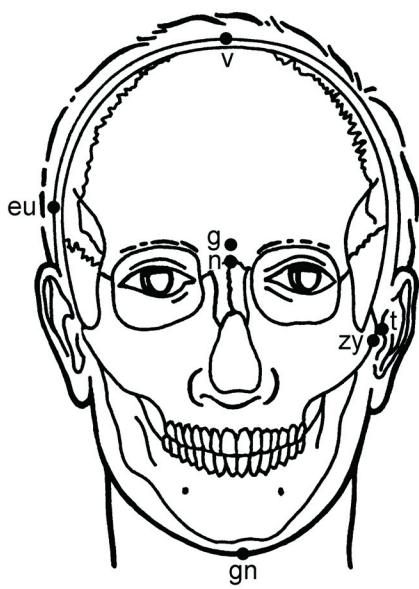
Euryon je bod ležící na straně hlavy nejvíce laterálně. Stanoví se při měření největší šírky hlavy.

Zygion je bod ležící na jařmovém oblouku nejvíce laterálně. Stanoví se při měření bizygomatické šírky obličeje.

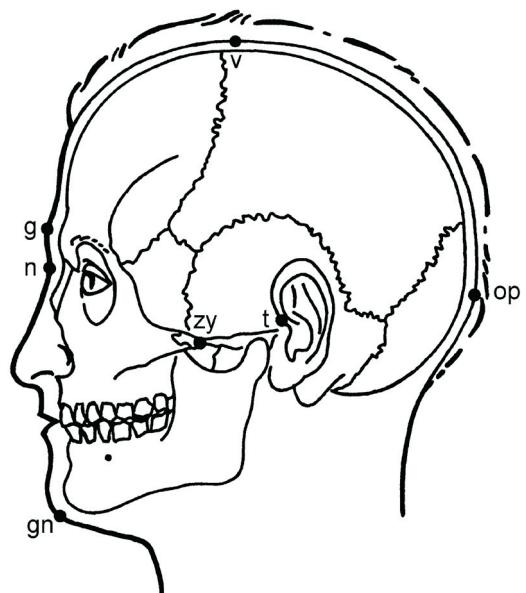
Nasion je bod ležící v mediánní rovině na kořeni nosu, v místě švu sutura frontonasalis.

Gnathion je bod ležící v mediánní rovině na dolním okraji dolní čelisti. Palujeme jej směrem zdola.

Tragion je bod na horním okraji tragu v malém zárezu v místě připojení chrupavky.

Obr. 9.4. – 1

Obr. 9.4. – 2

9.5. Tabulky

V této části uvádíme tabulky pouze vybraných rozměrů, zejména rozměrů hlavy. Kompletní vydání tabulek všech měřených parametrů bude obsahem samostatné publikace. Viz Tab. 9.5. – 3 až 9.5. – 16.

Seznam tabulek:

	Chlapci	Dívky
Průměrný věk a četnost v jednotlivých věkových skupinách	Tab. 9.5. – 1	
Průměrný věk a četnost ve dvouměsíčních věkových skupinách (0 – 11,9 měsíců)	Tab. 9.5. – 2	
Tělesná délka (0 – 1,99 roku)	Tab. 9.5. – 3a	Tab. 9.5. – 3b
Tělesná výška (2,00 – 5,99 roku)	Tab. 9.5. – 4a	Tab. 9.5. – 4b
Hmotnost (0 – 5,99 roku)	Tab. 9.6. – 5a	Tab. 9.6. – 5b
Temeno-kostrční délka (0 – 1,49 roku)	Tab. 9.5. – 6a	Tab. 9.5. – 6b
Výška vsedě (1,50 – 5,99 roku)	Tab. 9.5. – 7a	Tab. 9.5. – 7b
Obvod hrudníku přes mesosternale (0 – 5,99 roku)	Tab. 9.5. – 8a	Tab. 9.5. – 8b
Šířka bikristální (šířka pánve) (0 – 5,99 roku), ic – ic	Tab. 9.5. – 9a	Tab. 9.5. – 9b
Obvod hlavy (0 – 5,99 roku)	Tab. 9.5. – 10a	Tab. 9.5. – 10b
Největší délka hlavy (0 – 5,99 roku), g – op	Tab. 9.5. – 11a	Tab. 9.5. – 11b
Největší šířka hlavy (0 – 5,99 roku), eu – eu	Tab. 9.5. – 12a	Tab. 9.5. – 12b
Šířka obličeje bizygomatická (0 – 5,99 roku), zy – zy	Tab. 9.5. – 13a	Tab. 9.5. – 13b
Morfologická výška obličeje (0 – 5,99 roku), n – gn	Tab. 9.5. – 14a	Tab. 9.5. – 14b
Šířka báze lební (bitragická vzdálenost) (0 – 5,99 roku), t – t	Tab. 9.5. – 15a	Tab. 9.5. – 15b
Transverzální hlavový oblouk (0 – 5,99 roku), t – v – t	Tab. 9.5. – 16a	Tab. 9.5. – 16b
# v tabulce označuje věkovou kategorii, v níž počet dětí je menší než 30 (N < 30).		

List of tables:

	Boys	Girls
Mean age and number of examined children	Tab. 9.5. – 1	
Mean age and number of children in 2 months age groups (0 – 11,99 months)	Tab. 9.5. – 2	
Body length (0 – 1,99 years)	Tab. 9.5. – 3a	Tab. 9.5. – 3b
Height (2,00 – 5,99 years)	Tab. 9.5. – 4a	Tab. 9.5. – 4b
Body weight (0 – 5,99 years)	Tab. 9.6. – 5a	Tab. 9.6. – 5b
Distance vertex – coccyx (0 – 1,49 years)	Tab. 9.5. – 6a	Tab. 9.5. – 6b
Sitting height (1,50 – 5,99 years)	Tab. 9.5. – 7a	Tab. 9.5. – 7b
Chest circumference taken across the mesosternal point (0 – 5,99 years)	Tab. 9.5. – 8a	Tab. 9.5. – 8b
Bicristal width (0 – 5,99 years), ic – ic	Tab. 9.5. – 9a	Tab. 9.5. – 9b
Head circumference (0 – 5,99 years)	Tab. 9.5. – 10a	Tab. 9.5. – 10b
Maximum head length (0 – 5,99 years), g – op	Tab. 9.5. – 11a	Tab. 9.5. – 11b
Maximum head width (0 – 5,99 years), eu – eu	Tab. 9.5. – 12a	Tab. 9.5. – 12b
Face width (bizygion distance) (0 – 5,99 years), zy – zy	Tab. 9.5. – 13a	Tab. 9.5. – 13b
Morphological height of the face (0 – 5,99 years), n – gn	Tab. 9.5. – 14a	Tab. 9.5. – 14b
Width of the skull base (0 – 5,99 years), t – t	Tab. 9.5. – 15a	Tab. 9.5. – 15b
Transversal cephalic arc (0 – 5,99 years), t – v – t	Tab. 9.5. – 16a	Tab. 9.5. – 16b
Abbreviations: dny – days; m. – months; r. – years; # – the age categories with N < 30		

Tab. 9.5. - 1

Průměrný věk a četnost v jednotlivých věkových skupinách
 (rozděleno dle doporučení Světové zdravotnické organizace WHO)
 Mean age and number of examined children
 (age categories according to the recommendation
 of the World Health Organization)

Věk Age	Chlapci			Dívky				
	Boys	N	\bar{x}	S. D.	Girls	N	\bar{x}	S. D.
0 – 4 dny		247	1,8	0,7		261	1,8	0,7
5 d. – 0,9 m.		123	0,4	0,3		118	0,4	0,3
1,0 – 1,9 m.		68	1,5	0,3		55	1,5	0,3
2,0 – 2,9 m.		68	2,5	0,3		57	2,5	0,3
3,0 – 3,9 m.		78	3,5	0,4		55	3,4	0,3
4,0 – 4,9 m.		66	4,4	0,3		65	4,5	0,3
5,0 – 5,9 m.		58	5,5	0,3		60	5,5	0,3
6,0 – 6,9 m.		53	6,3	0,3		62	6,3	0,3
7,0 – 7,9 m.		33	7,7	0,3		30	7,6	0,3
8,0 – 8,9 m.		49	8,3	0,2		38	8,3	0,3
9,0 – 9,9 m.		32	9,6	0,3	# 27	9,6	0,4	
10,0 – 10,9 m.		44	10,4	0,4		40	10,3	0,3
11,0 – 11,9 m.	# 26	11,7	0,3		# 25	11,7	0,3	
1,00 – 1,24 r.		62	1,1	0,1		82	1,1	0,1
1,25 – 1,49 r.		42	1,4	0,1		57	1,4	0,1
1,50 – 1,74 r.		76	1,6	0,1		55	1,6	0,1
1,75 – 1,99 r.		48	1,9	0,1		54	1,9	0,1
2,00 – 2,49 r.		179	2,3	0,2		162	2,3	0,1
2,50 – 2,99 r.		228	2,8	0,1		242	2,8	0,1
3,00 – 3,49 r.		264	3,3	0,2		297	3,2	0,2
3,50 – 3,99 r.		329	3,8	0,1		327	3,8	0,2
4,00 – 4,99 r.		841	4,5	0,3		828	4,5	0,3
5,00 – 5,99 r.		1 020	5,5	0,3		931	5,5	0,3

Tab. 9.5. - 2

Průměrný věk a četnost ve dvouměsíčních věkových skupinách (0 – 11,9 m.)
 Mean age and number of children in 2 months age groups (0 – 11.9 months)

Věk Age	Chlapci			Dívky				
	Boys	N	\bar{x}	S. D.	Girls	N	\bar{x}	S. D.
0 – 4 dny		247	1,8	0,7		261	1,8	0,7
5 d. – 1,9 m.		191	0,8	0,6		173	0,7	0,6
2,0 – 3,9 m.		146	3,1	0,6		112	2,9	0,6
4,0 – 5,9 m.		124	4,9	0,6		125	5,0	0,6
6,0 – 7,9 m.		86	6,8	0,7		92	6,7	0,7
8,0 – 9,9 m.		81	8,8	0,7		65	8,8	0,7
10,0 – 11,9 m.		70	10,9	0,7		65	10,9	0,7

Tab. 9.5. - 3a

Tělesná délka (0 – 1,99 roku) (cm)

Body length (0 – 1.99 years) (cm)

Chlapci / Boys

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	247	50,8	1,9	47,0	51,0	54,0
5 d. – 0,9 m.	123	51,4	2,5	46,7	51,5	55,8
1,0 – 1,9 m.	68	56,4	2,8	51,5	56,4	60,5
2,0 – 2,9 m.	67	60,7	3,2	56,0	60,5	65,2
3,0 – 3,9 m.	78	63,1	2,7	57,6	63,1	67,7
4,0 – 4,9 m.	66	65,9	2,9	61,5	65,4	71,1
5,0 – 5,9 m.	58	67,7	2,5	63,7	68,0	73,1
6,0 – 6,9 m.	53	69,3	2,2	65,3	69,2	73,7
7,0 – 7,9 m.	33	71,5	2,6	67,0	71,5	75,1
8,0 – 8,9 m.	49	71,5	2,6	67,0	72,0	75,3
9,0 – 9,9 m.	32	74,6	3,2	68,5	75,0	79,6
10,0 – 10,9 m.	44	74,1	3,0	69,4	73,5	79,4
11,0 – 11,9 m.	# 26	76,9	2,7	72,7	77,0	82,3
1,00 – 1,24 r.	62	77,8	2,7	73,0	78,0	83,1
1,25 – 1,49 r.	42	82,4	2,8	77,5	82,5	86,8
1,50 – 1,74 r.	76	84,8	3,2	80,2	84,6	91,2
1,75 – 1,99 r.	48	86,8	3,0	81,9	86,4	93,2

Metodika měření viz kapitola 1.2.

Tab. 9.5. – 4a

Tělesná výška (2,00 – 5,99 roku) (cm)

Height (2.00 – 5.99 years) (cm)

Chlapci / Boys

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
2,00 – 2,49 r.	179	91,8	3,8	84,2	92,0	98,9
2,50 – 2,99 r.	228	96,2	4,1	88,4	95,6	104,0
3,00 – 3,49 r.	264	100,2	4,4	92,5	100,0	108,2
3,50 – 3,99 r.	329	103,4	4,5	95,4	103,2	111,5
4,00 – 4,99 r.	841	108,5	4,9	99,1	108,5	117,6
5,00 – 5,99 r.	1 020	115,2	5,1	106,4	115,1	124,7

Metodika měření viz kapitola 1.2.

Tělesná délka (0 – 1,99 roku) (cm)

Body length (0 – 1.99 years) (cm)

Dívky / Girls

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	261	49,8	1,9	46,4	50,0	53,0
5 d. – 0,9 m.	118	51,3	2,5	46,8	51,0	56,2
1,0 – 1,9 m.	55	55,8	2,6	50,3	55,5	60,9
2,0 – 2,9 m.	57	58,5	2,5	52,7	59,0	61,7
3,0 – 3,9 m.	55	61,7	2,5	57,9	61,5	66,2
4,0 – 4,9 m.	65	63,7	2,8	58,4	64,1	68,0
5,0 – 5,9 m.	60	65,7	2,6	61,0	65,9	70,1
6,0 – 6,9 m.	62	67,3	2,9	60,8	67,4	72,2
7,0 – 7,9 m.	30	70,3	3,5	59,9	71,0	78,9
8,0 – 8,9 m.	38	70,5	3,3	63,6	71,0	75,0
9,0 – 9,9 m.	# 27	71,7	2,8	66,8	72,0	76,2
10,0 – 10,9 m.	40	72,8	2,1	69,0	72,6	76,8
11,0 – 11,9 m.	# 25	74,5	3,3	68,6	75,0	78,6
1,00 – 1,24 r.	82	76,2	2,8	71,7	76,0	80,2
1,25 – 1,49 r.	57	79,7	3,6	73,3	80,0	88,4
1,50 – 1,74 r.	55	83,2	3,2	77,8	83,0	89,4
1,75 – 1,99 r.	54	86,0	3,3	79,9	85,8	92,3

Methodology see chapter 1.2.

Tělesná výška (2,00 – 5,99 roku) (cm)

Height (2.00 – 5.99 years) (cm)

Dívky / Girls

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
2,00 – 2,49 r.	162	90,4	3,9	84,0	90,1	98,7
2,50 – 2,99 r.	242	94,4	3,9	86,5	94,5	101,0
3,00 – 3,49 r.	297	98,7	4,3	91,2	99,0	107,0
3,50 – 3,99 r.	327	102,3	4,4	93,7	102,3	109,9
4,00 – 4,99 r.	828	107,7	4,7	99,4	107,9	116,8
5,00 – 5,99 r.	931	114,5	5,1	105,0	114,5	124,3

Methodology see chapter 1.2.

Hmotnost (0 – 5,99 roku) (kg)

Body weight (0 – 5.99 years) (kg)

Chlapci / Boys

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	247	3,5	0,4	2,7	3,5	4,3
5 d. – 0,9 m.	123	3,5	0,6	2,7	3,5	4,7
1,0 – 1,9 m.	68	4,7	0,8	3,3	4,7	6,6
2,0 – 2,9 m.	68	5,5	0,6	4,5	5,6	6,8
3,0 – 3,9 m.	78	6,2	0,6	5,3	6,2	7,6
4,0 – 4,9 m.	66	6,9	0,9	5,6	6,9	8,8
5,0 – 5,9 m.	58	7,6	0,9	6,1	7,5	9,6
6,0 – 6,9 m.	53	7,9	0,8	6,5	7,9	9,5
7,0 – 7,9 m.	33	8,5	0,6	7,7	8,3	9,8
8,0 – 8,9 m.	49	8,5	1,0	7,1	8,4	10,6
9,0 – 9,9 m.	32	9,5	1,1	7,8	9,7	11,5
10,0 – 10,9 m.	44	9,3	1,1	7,8	9,6	12,0
11,0 – 11,9 m.	# 26	10,0	1,1	8,4	10,0	12,1
1,00 – 1,24 r.	62	10,5	1,1	8,6	10,5	12,6
1,25 – 1,49 r.	42	11,8	1,2	9,7	12,0	13,9
1,50 – 1,74 r.	76	11,8	1,1	9,8	11,8	14,0
1,75 – 1,99 r.	48	12,6	1,3	10,2	12,5	15,3
2,00 – 2,49 r.	179	13,8	1,6	11,1	13,9	17,0
2,50 – 2,99 r.	227	14,8	1,9	11,5	14,8	19,1
3,00 – 3,49 r.	264	15,7	2,1	12,5	16,0	20,0
3,50 – 3,99 r.	329	16,4	2,0	13,0	16,0	21,0
4,00 – 4,99 r.	841	18,0	2,4	14,0	18,0	23,0
5,00 – 5,99 r.	1 020	20,3	3,0	16,0	20,0	27,2

Metodika měření viz kapitola 1.2.

Hmotnost (0 – 5,99 roku) (kg)
 Body weight (0 – 5.99 years) (kg)
 Dívky / Girls

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	261	3,3	0,4	2,6	3,3	4,1
5 d. – 0,9 m.	118	3,4	0,6	2,4	3,5	4,4
1,0 – 1,9 m.	55	4,4	0,6	3,5	4,4	5,5
2,0 – 2,9 m.	57	5,3	0,7	4,1	5,2	6,5
3,0 – 3,9 m.	55	6,0	0,7	5,1	6,0	7,4
4,0 – 4,9 m.	65	6,3	0,9	5,1	6,4	7,8
5,0 – 5,9 m.	60	7,1	0,8	6,1	7,2	8,8
6,0 – 6,9 m.	62	7,5	0,9	6,2	7,5	9,1
7,0 – 7,9 m.	30	8,2	1,5	6,2	8,2	11,2
8,0 – 8,9 m.	38	8,1	1,0	6,4	8,0	10,1
9,0 – 9,9 m.	# 27	8,4	0,8	7,2	8,5	10,1
10,0 – 10,9 m.	40	8,9	1,1	7,1	8,7	11,0
11,0 – 11,9 m.	# 25	8,9	1,2	6,9	9,0	10,9
1,00 – 1,24 r.	82	9,9	1,0	8,1	10,0	11,7
1,25 – 1,49 r.	57	10,4	1,5	7,9	10,6	13,2
1,50 – 1,74 r.	55	11,5	1,2	9,7	11,5	14,0
1,75 – 1,99 r.	54	12,2	1,6	9,6	12,0	15,4
2,00 – 2,49 r.	162	13,1	1,7	10,2	13,0	16,6
2,50 – 2,99 r.	242	14,3	1,7	11,5	14,3	18,0
3,00 – 3,49 r.	297	15,1	1,8	12,0	15,0	18,5
3,50 – 3,99 r.	327	16,0	2,1	13,0	16,0	21,3
4,00 – 4,99 r.	828	17,7	2,3	14,0	17,5	22,7
5,00 – 5,99 r.	931	20,0	3,0	15,5	20,0	27,0

Methodology see chapter 1.2.

Tab. 9.5. – 6a

Temeno–kostrční délka (0 – 1,49 roku) (cm)
 Distance vertex–coccyx (0 – 1.49 years) (cm)
 Chlapci / Boys

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	# 28	34,7	2,0	31,0	35,1	37,6
5 d. – 1,9 m.	93	36,2	2,7	31,8	36,4	40,8
2,0 – 3,9 m.	107	41,0	2,6	35,0	41,0	45,9
4,0 – 5,9 m.	92	43,4	3,1	36,2	43,7	49,0
6,0 – 7,9 m.	53	44,8	2,9	40,2	44,6	50,5
8,0 – 9,9 m.	55	45,9	2,3	42,3	45,5	50,5
10,0 – 11,9 m.	40	46,6	2,7	42,6	46,5	51,4
1,00 – 1,24 r.	38	48,8	2,9	45,0	48,2	55,9
1,25 – 1,49 r.	# 21	49,9	2,8	45,1	50,0	54,6

Horizontální vzdálenost bodu vertex od svislé části posuvného ramene korýtko, temeno hlavy dítěte je přidržováno u svislé plochy (nulový bod), dolní končetiny dítěte jsou zdvihnuty do pravého úhlu, posuvné rameno je přisunuto ke gluteální oblasti dítěte a hodnota rozměru je odečtena.

Tab. 9.5. – 7a

Výška vsedě (1,50 – 5,99 roku) (cm)
 Sitting height (1.50 – 5.99 years) (cm)
 Chlapci / Boys

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
1,50 – 1,74 r.	41	50,3	2,2	46,1	50,5	53,8
1,75 – 1,99 r.	# 29	50,5	2,0	47,4	50,1	54,1
2,00 – 2,49 r.	105	53,4	2,2	49,1	53,8	57,3
2,50 – 2,99 r.	141	54,5	2,5	50,1	54,5	59,1
3,00 – 3,49 r.	196	56,6	2,7	51,8	56,6	61,9
3,50 – 3,99 r.	284	57,9	2,9	52,5	57,9	63,4
4,00 – 4,99 r.	759	60,0	3,1	54,4	60,0	66,0
5,00 – 5,99 r.	965	63,1	3,2	57,2	63,0	68,8

Vzdálenost bodu vertex na temeni hlavy od plochy, na které proband sedí; antropometr.

Temeno-kostrční délka (0 – 1,49 roku) (cm)
 Distance vertex-coccyx (0 – 1.49 years) (cm)
 Dívky / Girls

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	# 26	34,0	1,4	31,9	33,8	36,6
5 d. – 1,9 m.	96	35,2	3,4	28,9	35,4	41,6
2,0 – 3,9 m.	73	39,7	2,8	33,3	39,8	44,5
4,0 – 5,9 m.	92	42,4	3,0	35,4	42,5	48,2
6,0 – 7,9 m.	46	43,9	2,7	38,7	43,9	48,3
8,0 – 9,9 m.	40	44,4	2,1	41,1	44,1	48,2
10,0 – 11,9 m.	38	46,4	2,5	42,0	46,3	51,0
1,00 – 1,24 r.	46	47,9	2,8	43,4	47,8	53,6
1,25 – 1,49 r.	33	48,1	2,5	42,9	48,0	53,0

The horizontal distance between the vertex and the coccygeal (gluteal) area, taken on a measuring board. The crown of the child's head (vertex) touches the vertical fixed arm of the measuring board. The legs of the child are held in vertical position and in the right angle to the measuring board. The movable arm of the measuring board touches the gluteal part of the child.

Výška vsedě (1,50 – 5,99 roku) (cm)
 Sitting height (1.50 – 5.99 years) (cm)
 Dívky / Girls

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
1,50 – 1,74 r.	35	49,7	1,9	46,0	49,5	52,6
1,75 – 1,99 r.	38	51,0	2,9	45,7	51,0	54,4
2,00 – 2,49 r.	109	52,2	2,1	48,6	52,0	55,9
2,50 – 2,99 r.	149	53,5	2,4	48,6	53,7	57,9
3,00 – 3,49 r.	230	55,6	2,8	50,5	55,5	61,5
3,50 – 3,99 r.	289	56,9	3,0	51,1	57,0	62,5
4,00 – 4,99 r.	742	59,7	3,0	53,5	60,0	65,2
5,00 – 5,99 r.	856	62,9	3,2	56,7	63,0	68,8

The vertical distance between the vertex point on the crown of the child's head and a firm surface on which the child is sitting; the anthropometer.

Obvod hrudníku přes mesosternale (0 – 5,99 roku) (cm)

Chest circumference taken across the mesosternal point (0 – 5.99 years) (cm)

Chlapci / Boys

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	243	33,4	1,9	30,2	33,1	37,7
5 d. – 0,9 m.	111	34,3	2,5	30,2	34,5	39,0
1,0 – 1,9 m.	60	38,9	2,8	34,7	38,8	43,9
2,0 – 2,9 m.	60	40,3	1,9	37,4	40,0	44,0
3,0 – 3,9 m.	73	41,5	2,0	38,2	41,3	45,9
4,0 – 4,9 m.	64	43,1	2,5	38,2	43,0	47,8
5,0 – 5,9 m.	55	44,2	2,2	40,3	44,0	49,1
6,0 – 6,9 m.	50	44,5	2,0	40,7	44,5	48,0
7,0 – 7,9 m.	30	45,8	1,6	43,3	45,4	48,9
8,0 – 8,9 m.	47	45,8	2,4	40,6	46,0	50,3
9,0 – 9,9 m.	# 29	48,1	1,8	45,1	48,0	51,2
10,0 – 10,9 m.	39	47,6	2,4	44,1	47,0	52,0
11,0 – 11,9 m.	# 23	48,1	2,9	44,0	47,0	53,3
1,00 – 1,24 r.	56	48,0	1,9	45,0	48,1	51,7
1,25 – 1,49 r.	35	49,4	1,8	46,2	49,0	52,3
1,50 – 1,74 r.	67	49,6	1,8	45,3	49,5	52,5
1,75 – 1,99 r.	40	50,0	2,1	45,8	50,0	53,3
2,00 – 2,49 r.	172	51,2	2,3	47,1	51,0	56,0
2,50 – 2,99 r.	217	52,3	2,3	48,3	52,1	57,0
3,00 – 3,49 r.	256	52,7	2,3	48,8	52,5	57,2
3,50 – 3,99 r.	325	53,3	2,3	49,5	53,2	58,7
4,00 – 4,99 r.	825	54,6	2,5	50,2	54,4	59,4
5,00 – 5,99 r.	1 011	56,5	3,3	51,6	56,1	63,4

Míra probíhá vzadu těsně pod dolními úhly lopatek, vpředu přes mesosternale (mst); hrudník je v normální poloze, tj. ani v nádechové, ani ve výdechové poloze; pásová míra.

Obvod hrudníku přes mesosternale (0 – 5,99 roku) (cm)

Chest circumference taken across the mesosternal point (0 – 5.99 years) (cm)

Dívky / Girls

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	257	32,8	1,9	29,2	32,6	37,0
5 d. – 0,9 m.	103	34,5	2,6	30,0	34,3	39,5
1,0 – 1,9 m.	53	37,6	2,0	34,1	38,0	41,0
2,0 – 2,9 m.	53	39,5	1,6	37,0	39,5	42,5
3,0 – 3,9 m.	49	41,5	2,0	38,4	41,0	45,8
4,0 – 4,9 m.	59	41,8	2,4	37,8	42,0	46,2
5,0 – 5,9 m.	55	43,5	1,8	40,1	43,5	46,7
6,0 – 6,9 m.	55	43,9	2,2	40,8	44,0	47,7
7,0 – 7,9 m.	30	45,1	3,2	40,7	44,9	50,7
8,0 – 8,9 m.	34	45,1	2,5	40,5	45,3	50,5
9,0 – 9,9 m.	# 24	45,5	2,1	42,8	45,3	50,0
10,0 – 10,9 m.	36	45,6	2,1	42,4	46,0	49,1
11,0 – 11,9 m.	# 22	46,2	2,6	41,5	46,0	51,1
1,00 – 1,24 r.	72	47,3	2,2	43,6	47,5	51,9
1,25 – 1,49 r.	50	48,3	2,6	44,2	47,9	53,2
1,50 – 1,74 r.	50	48,7	2,4	44,9	48,1	53,7
1,75 – 1,99 r.	53	49,7	2,6	45,4	50,0	54,0
2,00 – 2,49 r.	158	50,2	2,6	45,3	50,0	56,0
2,50 – 2,99 r.	234	51,0	2,5	46,8	51,0	57,0
3,00 – 3,49 r.	294	51,4	2,5	47,5	51,1	56,1
3,50 – 3,99 r.	323	52,3	2,4	48,4	52,1	57,0
4,00 – 4,99 r.	811	53,7	2,7	49,2	53,5	59,2
5,00 – 5,99 r.	918	55,5	3,2	50,6	55,2	62,9

A soft measuring tape follows a horizontal line closely below lower angles of shoulder blades and across the mesosternal point (mst). The chest is in a normal position, i.e. neither in expiration or inspiration phase; the soft metric tape.

Šířka bikristální (šířka pánve) (cm) (0 – 5,99 roku), ic – ic
 Bicristal width (0 – 5.99 years) (cm)
 Chlapci / Boys

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	245	8,5	0,7	7,4	8,4	10,0
5 d. – 1,9 m.	177	9,0	1,0	7,4	8,9	11,5
2,0 – 3,9 m.	136	10,6	0,8	9,3	10,6	12,1
4,0 – 5,9 m.	119	11,4	0,9	9,7	11,5	13,2
6,0 – 7,9 m.	61	12,0	0,9	10,1	12,0	13,5
8,0 – 9,9 m.	66	12,3	1,0	10,2	12,3	14,0
10,0 – 11,9 m.	44	12,4	1,0	10,3	12,6	13,8
1,00 – 1,24 r.	42	13,3	1,0	11,8	13,3	15,1
1,25 – 1,49 r.	# 26	14,2	1,0	12,4	14,5	15,5
1,50 – 1,74 r.	54	14,0	0,9	12,0	14,0	15,7
1,75 – 1,99 r.	35	14,7	0,8	13,0	14,7	15,8
2,00 – 2,49 r.	149	15,6	0,9	14,0	15,6	17,1
2,50 – 2,99 r.	201	16,0	1,0	14,4	16,0	17,8
3,00 – 3,49 r.	241	16,6	0,9	15,1	16,5	18,7
3,50 – 3,99 r.	304	17,0	0,9	15,3	17,0	18,8
4,00 – 4,99 r.	794	17,7	1,0	16,0	17,7	19,7
5,00 – 5,99 r.	972	18,6	1,1	16,5	18,5	20,8

Přímá vzdálenost mezi pravým a levým bodem iliocristale; kefalometr.

Šířka bikristální (šířka pánev) (cm) (0 – 5,99 roku), ic – ic
 Bicristal width (0 – 5.99 years) (cm)
 Dívky / Girls

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	260	8,2	0,6	7,1	8,2	9,5
5 d. – 1,9 m.	154	8,8	0,9	7,2	8,8	10,5
2,0 – 3,9 m.	105	10,4	0,9	8,8	10,4	12,4
4,0 – 5,9 m.	110	11,2	0,9	9,6	11,1	13,1
6,0 – 7,9 m.	67	11,6	0,8	9,8	11,6	13,2
8,0 – 9,9 m.	45	11,8	0,9	10,1	11,7	13,5
10,0 – 11,9 m.	44	12,1	1,0	10,3	12,1	14,4
1,00 – 1,24 r.	53	12,7	1,1	11,1	12,6	14,9
1,25 – 1,49 r.	34	13,5	1,3	10,0	13,6	15,0
1,50 – 1,74 r.	37	13,9	0,8	12,2	14,1	15,3
1,75 – 1,99 r.	48	14,8	1,0	12,9	14,7	16,4
2,00 – 2,49 r.	153	15,3	1,0	13,5	15,4	17,5
2,50 – 2,99 r.	224	15,9	1,0	14,1	15,8	18,2
3,00 – 3,49 r.	281	16,3	1,0	14,5	16,4	18,0
3,50 – 3,99 r.	303	16,8	1,0	15,1	16,8	18,5
4,00 – 4,99 r.	782	17,5	1,1	15,5	17,4	19,6
5,00 – 5,99 r.	888	18,3	1,1	16,3	18,2	20,5

Direct distance between left and right iliocristals points; the spreading caliper.

Obvod hlavy (0 – 5,99 roku) (cm)
 Head circumference (0 – 5.99 years) (cm)
 Chlapci / Boys

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	247	35,1	1,2	32,6	35,1	37,2
5 d. – 0,9 m.	119	35,6	1,7	32,6	35,7	38,5
1,0 – 1,9 m.	67	38,5	1,3	36,0	38,5	40,5
2,0 – 2,9 m.	66	39,9	1,2	38,0	39,8	42,0
3,0 – 3,9 m.	77	41,2	1,3	39,0	41,2	44,4
4,0 – 4,9 m.	66	42,2	1,3	39,6	42,6	44,4
5,0 – 5,9 m.	57	43,1	1,1	41,3	43,0	45,1
6,0 – 6,9 m.	52	44,0	1,2	41,8	44,1	45,8
7,0 – 7,9 m.	33	44,8	1,5	42,3	44,7	47,7
8,0 – 8,9 m.	49	45,0	1,4	42,5	44,9	47,4
9,0 – 9,9 m.	32	46,4	1,5	43,9	46,5	48,6
10,0 – 10,9 m.	43	45,7	1,2	43,5	45,6	47,7
11,0 – 11,9 m.	# 26	46,6	1,5	44,2	46,9	49,2
1,00 – 1,24 r.	62	46,8	1,0	44,7	47,0	48,5
1,25 – 1,49 r.	41	47,9	1,1	46,3	48,0	49,8
1,50 – 1,74 r.	76	48,1	1,5	45,2	48,3	50,8
1,75 – 1,99 r.	46	48,7	1,2	46,5	48,8	51,1
2,00 – 2,49 r.	177	49,2	1,4	46,4	49,2	51,7
2,50 – 2,99 r.	227	49,9	1,5	47,0	49,9	52,5
3,00 – 3,49 r.	262	50,1	1,3	47,7	50,0	52,5
3,50 – 3,99 r.	329	50,3	1,3	47,7	50,3	52,7
4,00 – 4,99 r.	841	50,7	1,3	48,4	50,8	53,2
5,00 – 5,99 r.	1 019	51,3	1,4	48,7	51,3	54,0

Metodika měření viz kapitola 1.2.

Obvod hlavy (0 – 5,99 roku) (cm)
 Head circumference (0 – 5.99 years) (cm)
 Dívky / Girls

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	257	34,3	1,1	32,5	34,2	36,6
5 d. – 0,9 m.	115	35,2	1,5	32,2	35,3	37,6
1,0 – 1,9 m.	55	37,7	1,3	35,4	37,5	40,0
2,0 – 2,9 m.	57	39,0	1,2	36,8	39,0	41,1
3,0 – 3,9 m.	54	40,3	1,2	38,4	40,4	42,4
4,0 – 4,9 m.	64	41,2	1,2	39,0	41,0	43,7
5,0 – 5,9 m.	60	42,4	1,2	40,0	42,4	44,7
6,0 – 6,9 m.	60	42,7	1,0	41,0	42,7	44,9
7,0 – 7,9 m.	30	44,0	1,7	41,5	44,0	47,1
8,0 – 8,9 m.	37	44,0	1,3	41,4	44,0	46,0
9,0 – 9,9 m.	# 26	44,6	1,3	42,6	45,0	46,5
10,0 – 10,9 m.	39	45,0	1,3	42,8	45,0	47,4
11,0 – 11,9 m.	# 25	45,6	1,0	43,9	46,0	47,1
1,00 – 1,24 r.	80	46,1	1,2	44,3	46,0	48,3
1,25 – 1,49 r.	55	46,6	1,6	42,5	46,5	49,0
1,50 – 1,74 r.	52	47,0	1,3	44,2	47,1	49,4
1,75 – 1,99 r.	54	47,4	1,4	44,8	47,1	49,9
2,00 – 2,49 r.	162	48,2	1,2	46,1	48,1	50,8
2,50 – 2,99 r.	240	48,8	1,3	46,5	48,6	51,2
3,00 – 3,49 r.	296	48,9	1,4	46,3	49,0	51,2
3,50 – 3,99 r.	325	49,1	1,3	46,7	49,0	51,5
4,00 – 4,99 r.	826	49,6	1,4	47,3	49,6	52,3
5,00 – 5,99 r.	926	50,2	1,4	47,8	50,2	53,0

Methodology see chapter 1.2.

Největší délka hlavy (0 – 5,99 roku) (cm), g – op

Maximum head length (0 – 5.99 years) (cm)

Chlapci / Boys

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	243	11,8	0,5	10,9	11,8	12,7
5 d. – 0,9 m.	120	12,1	0,7	10,8	12,2	13,5
1,0 – 1,9 m.	66	13,1	0,6	11,9	13,2	14,2
2,0 – 2,9 m.	61	13,4	0,6	12,4	13,3	14,2
3,0 – 3,9 m.	75	13,8	0,5	12,9	13,8	14,8
4,0 – 4,9 m.	65	14,1	0,7	12,8	14,2	15,2
5,0 – 5,9 m.	53	14,5	0,5	13,4	14,6	15,3
6,0 – 6,9 m.	52	14,8	0,5	14,0	14,8	15,6
7,0 – 7,9 m.	31	15,1	0,6	14,2	14,9	16,2
8,0 – 8,9 m.	46	15,2	0,7	13,9	15,2	16,6
9,0 – 9,9 m.	30	15,7	0,8	14,4	15,7	16,9
10,0 – 10,9 m.	39	15,6	0,5	14,8	15,6	16,7
11,0 – 11,9 m.	# 24	15,8	0,7	14,3	15,8	16,9
1,00 – 1,24 r.	58	15,9	0,5	15,1	16,0	16,7
1,25 – 1,49 r.	39	16,3	0,7	14,7	16,4	17,3
1,50 – 1,74 r.	71	16,5	0,7	15,1	16,5	18,1
1,75 – 1,99 r.	45	16,6	0,7	15,2	16,7	17,7
2,00 – 2,49 r.	176	16,8	0,7	15,5	16,8	17,9
2,50 – 2,99 r.	220	17,1	0,7	15,8	17,1	18,2
3,00 – 3,49 r.	244	17,1	0,7	15,9	17,1	18,4
3,50 – 3,99 r.	317	17,2	0,7	15,9	17,3	18,3
4,00 – 4,99 r.	818	17,4	0,7	16,1	17,4	18,5
5,00 – 5,99 r.	987	17,6	0,7	16,2	17,6	18,9

Přímá vzdálenost bodu glabella od bodu opistocranion; kefalometr.

Největší délka hlavy (0 – 5,99 roku) (cm), g – op

Maximum head length (0 – 5.99 years) (cm)

Dívky / Girls

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	257	11,6	0,4	10,9	11,5	12,4
5 d. – 0,9 m.	111	12,1	0,7	10,9	12,0	13,4
1,0 – 1,9 m.	53	13,0	0,6	11,7	12,9	13,8
2,0 – 2,9 m.	53	13,1	0,5	12,1	13,2	14,0
3,0 – 3,9 m.	52	13,6	0,6	12,6	13,6	14,6
4,0 – 4,9 m.	60	13,7	0,6	12,8	13,6	14,9
5,0 – 5,9 m.	56	14,3	0,5	13,4	14,4	15,2
6,0 – 6,9 m.	59	14,4	0,6	13,4	14,3	15,5
7,0 – 7,9 m.	# 29	14,7	0,8	13,5	14,7	16,0
8,0 – 8,9 m.	35	14,9	0,6	13,8	14,9	15,7
9,0 – 9,9 m.	# 24	15,1	0,5	14,4	15,2	16,0
10,0 – 10,9 m.	36	15,2	0,5	14,4	15,2	16,1
11,0 – 11,9 m.	# 21	15,5	0,4	14,8	15,3	16,4
1,00 – 1,24 r.	77	15,6	0,6	14,7	15,6	17,1
1,25 – 1,49 r.	50	15,8	0,8	14,3	15,8	17,2
1,50 – 1,74 r.	50	15,9	0,7	14,6	16,0	17,1
1,75 – 1,99 r.	53	16,1	0,7	15,2	16,0	17,5
2,00 – 2,49 r.	161	16,4	0,7	15,1	16,4	17,6
2,50 – 2,99 r.	240	16,6	0,6	15,3	16,6	17,7
3,00 – 3,49 r.	279	16,6	0,6	15,5	16,7	17,9
3,50 – 3,99 r.	311	16,7	0,7	15,5	16,7	17,8
4,00 – 4,99 r.	802	16,9	0,6	15,7	16,9	18,2
5,00 – 5,99 r.	893	17,1	0,6	16,0	17,1	18,2

Direct distance between the glabella and opistocranion points; the spreading caliper.

Největší šířka hlavy (0 – 5,99 roku) (cm), eu – eu

Maximum head width (0 – 5.99 years) (cm)

Chlapci / Boys

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	240	9,5	0,4	8,6	9,5	10,2
5 d. – 0,9 m.	119	9,6	0,5	8,7	9,5	10,7
1,0 – 1,9 m.	68	10,1	0,6	9,2	10,2	11,1
2,0 – 2,9 m.	64	10,8	0,5	9,7	10,8	11,5
3,0 – 3,9 m.	77	11,2	0,6	10,1	11,2	12,2
4,0 – 4,9 m.	65	11,6	0,5	10,8	11,5	12,7
5,0 – 5,9 m.	58	11,8	0,5	11,0	11,7	12,8
6,0 – 6,9 m.	52	11,9	0,5	11,0	12,0	12,9
7,0 – 7,9 m.	33	12,3	0,6	11,5	12,1	13,2
8,0 – 8,9 m.	48	12,1	0,6	11,0	12,2	13,0
9,0 – 9,9 m.	31	12,7	0,6	11,9	12,6	14,0
10,0 – 10,9 m.	41	12,4	0,5	11,5	12,4	13,2
11,0 – 11,9 m.	# 24	12,6	0,7	11,4	12,6	13,8
1,00 – 1,24 r.	59	12,7	0,6	11,7	12,6	13,8
1,25 – 1,49 r.	42	13,0	0,6	11,9	13,2	13,9
1,50 – 1,74 r.	75	13,0	0,5	12,2	13,0	14,0
1,75 – 1,99 r.	45	13,2	0,6	12,0	13,2	14,1
2,00 – 2,49 r.	178	13,5	0,6	12,3	13,5	14,6
2,50 – 2,99 r.	221	13,5	0,6	12,3	13,5	14,8
3,00 – 3,49 r.	246	13,7	0,6	12,7	13,6	14,7
3,50 – 3,99 r.	317	13,9	0,6	12,9	13,8	14,9
4,00 – 4,99 r.	818	13,9	0,5	13,0	13,9	15,0
5,00 – 5,99 r.	987	14,1	0,5	13,2	14,1	15,2

Přímá vzdálenost mezi pravým a levým bodem euryon; kefalometr.

Největší šířka hlavy (0 – 5,99 roku) (cm), eu – eu

Maximum head width (0 – 5.99 years) (cm)

Dívky / Girls

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	253	9,3	0,4	8,5	9,3	9,9
5 d. – 0,9 m.	114	9,5	0,5	8,6	9,5	10,6
1,0 – 1,9 m.	54	10,0	0,4	9,3	10,0	10,7
2,0 – 2,9 m.	57	10,6	0,5	9,5	10,5	11,5
3,0 – 3,9 m.	54	10,9	0,4	10,2	10,9	11,7
4,0 – 4,9 m.	64	11,3	0,6	10,4	11,4	12,3
5,0 – 5,9 m.	59	11,4	0,6	10,3	11,4	12,5
6,0 – 6,9 m.	61	11,7	0,6	10,8	11,6	12,8
7,0 – 7,9 m.	# 29	12,0	0,5	11,1	12,1	12,7
8,0 – 8,9 m.	36	11,8	0,6	10,6	11,9	12,7
9,0 – 9,9 m.	# 26	12,0	0,4	11,5	12,0	12,9
10,0 – 10,9 m.	36	12,3	0,4	11,3	12,3	13,0
11,0 – 11,9 m.	# 23	12,4	0,5	11,7	12,4	13,4
1,00 – 1,24 r.	80	12,4	0,5	11,4	12,3	13,4
1,25 – 1,49 r.	51	12,5	0,6	11,3	12,5	13,6
1,50 – 1,74 r.	54	12,8	0,5	12,2	12,7	13,7
1,75 – 1,99 r.	52	12,8	0,5	12,1	12,8	13,7
2,00 – 2,49 r.	162	13,1	0,5	12,2	13,1	14,0
2,50 – 2,99 r.	239	13,3	0,5	12,2	13,2	14,3
3,00 – 3,49 r.	278	13,3	0,5	12,4	13,3	14,3
3,50 – 3,99 r.	311	13,5	0,5	12,5	13,4	14,4
4,00 – 4,99 r.	802	13,6	0,5	12,6	13,6	14,6
5,00 – 5,99 r.	893	13,8	0,5	12,8	13,8	14,7

Direct distance between left and right euryon points; the spreading caliper.

Šířka obličeje bizygomatická (0 – 5,99 roku) (cm), zy – zy
 Face width (bizygion distance) (0 – 5.99 years) (cm)
 Chlapci / Boys

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	240	8,1	0,6	7,0	8,1	9,1
5 d. – 0,9 m.	114	8,2	0,7	6,8	8,1	9,5
1,0 – 1,9 m.	61	8,9	0,5	7,9	9,0	9,7
2,0 – 2,9 m.	63	9,3	0,6	8,2	9,4	10,3
3,0 – 3,9 m.	76	9,6	0,6	8,6	9,7	10,6
4,0 – 4,9 m.	65	9,9	0,6	9,0	10,0	11,1
5,0 – 5,9 m.	56	10,0	0,6	8,8	10,2	11,0
6,0 – 6,9 m.	50	10,3	0,7	8,9	10,3	11,3
7,0 – 7,9 m.	31	10,0	0,7	9,0	10,1	11,0
8,0 – 8,9 m.	45	10,1	0,5	9,0	10,1	11,3
9,0 – 9,9 m.	# 28	10,5	0,6	9,6	10,4	11,6
10,0 – 10,9 m.	32	10,2	0,7	9,1	10,3	11,5
11,0 – 11,9 m.	# 21	10,3	0,6	9,3	10,4	11,1
1,00 – 1,24 r.	52	10,2	0,8	8,5	10,3	11,3
1,25 – 1,49 r.	37	10,3	0,8	8,6	10,3	11,5
1,50 – 1,74 r.	67	10,3	0,7	8,8	10,4	11,7
1,75 – 1,99 r.	42	10,4	0,6	9,0	10,5	11,3
2,00 – 2,49 r.	175	10,6	0,7	9,2	10,6	11,8
2,50 – 2,99 r.	218	10,7	0,6	9,5	10,6	11,8
3,00 – 3,49 r.	245	11,0	0,6	9,9	11,0	12,0
3,50 – 3,99 r.	316	11,1	0,6	10,2	11,1	12,2
4,00 – 4,99 r.	818	11,3	0,5	10,3	11,3	12,3
5,00 – 5,99 r.	986	11,5	0,5	10,5	11,5	12,6

Přímá vzdálenost mezi pravým a levým bodem zygion, měřená kolmo na sagitální rovinu; kefalometr.

Šířka obličeje bizygomatická (0 – 5,99 roku) (cm), zy – zy

Face width (bizygion distance) (0 – 5.99 years) (cm)

Dívky / Girls

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	253	8,1	0,4	7,2	8,1	8,9
5 d. – 0,9 m.	108	8,1	0,6	6,8	8,2	9,3
1,0 – 1,9 m.	50	8,7	0,6	7,7	8,7	9,7
2,0 – 2,9 m.	56	9,2	0,6	8,1	9,2	10,2
3,0 – 3,9 m.	52	9,4	0,5	8,4	9,3	10,1
4,0 – 4,9 m.	61	9,7	0,6	8,4	9,8	10,5
5,0 – 5,9 m.	55	9,9	0,6	8,6	10,0	10,8
6,0 – 6,9 m.	58	10,0	0,6	8,8	10,0	11,0
7,0 – 7,9 m.	# 28	10,1	0,7	9,0	10,3	11,1
8,0 – 8,9 m.	34	9,9	0,6	9,0	10,0	10,9
9,0 – 9,9 m.	# 23	9,8	0,5	8,9	9,8	10,5
10,0 – 10,9 m.	36	9,9	0,6	8,7	10,0	10,8
11,0 – 11,9 m.	# 21	10,2	0,5	9,1	10,2	10,9
1,00 – 1,24 r.	71	10,0	0,7	8,4	10,0	11,0
1,25 – 1,49 r.	46	10,1	0,6	9,2	10,0	11,3
1,50 – 1,74 r.	52	10,1	0,7	8,8	10,1	11,3
1,75 – 1,99 r.	52	10,3	0,7	9,0	10,3	11,6
2,00 – 2,49 r.	161	10,3	0,7	9,0	10,4	11,4
2,50 – 2,99 r.	238	10,5	0,7	9,1	10,6	11,5
3,00 – 3,49 r.	277	10,7	0,6	9,5	10,8	11,6
3,50 – 3,99 r.	311	11,0	0,5	10,1	11,0	11,9
4,00 – 4,99 r.	801	11,1	0,5	10,2	11,1	12,1
5,00 – 5,99 r.	893	11,3	0,5	10,4	11,3	12,3

Direct distance between left and right zygion points, measured perpendicularly to the sagittal plane; the spreading caliper.

Morfologická výška obličeje (0 – 5,99 roku) (cm), n – gn

Morphological height of the face (0 – 5.99 years) (cm)

Chlapci / Boys

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	# 5	5,7	0,3	5,3	5,7	6,1
5 d. – 1,9 m.	52	5,9	0,6	5,1	5,8	7,1
2,0 – 3,9 m.	63	6,5	0,5	5,9	6,5	7,7
4,0 – 5,9 m.	68	6,7	0,4	6,2	6,7	7,3
6,0 – 7,9 m.	43	7,0	0,4	6,4	7,0	7,6
8,0 – 9,9 m.	33	7,2	0,5	6,4	7,2	8,1
10,0 – 11,9 m.	# 22	7,4	0,6	6,3	7,6	8,2
1,00 – 1,24 r.	# 22	7,3	0,5	6,4	7,4	8,2
1,25 – 1,49 r.	# 14	7,8	0,4	7,1	7,8	8,3
1,50 – 1,74 r.	34	7,8	0,4	7,2	7,8	8,6
1,75 – 1,99 r.	28	8,0	0,4	7,3	8,0	8,6
2,00 – 2,49 r.	131	8,2	0,5	7,3	8,2	9,0
2,50 – 2,99 r.	185	8,5	0,5	7,7	8,4	9,4
3,00 – 3,49 r.	223	8,7	0,5	7,8	8,7	9,5
3,50 – 3,99 r.	313	9,0	0,5	8,1	8,9	10,0
4,00 – 4,99 r.	817	9,1	0,5	8,2	9,1	10,0
5,00 – 5,99 r.	987	9,4	0,5	8,5	9,4	10,3

Přímá vzdálenost mezi body nasion a gnathion; posuvné měřítko.

Morfologická výška obličeje (0 – 5,99 roku) (cm), n – gn

Morphological height of the face (0 – 5.99 years) (cm)

Dívky / Girls

Věk Age	N	x	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	# 25	5,6	0,3	4,9	5,6	6,1
5 d. – 1,9 m.	61	5,9	0,5	4,8	5,9	7,0
2,0 – 3,9 m.	55	6,4	0,4	5,6	6,4	7,1
4,0 – 5,9 m.	58	6,6	0,5	5,8	6,6	7,5
6,0 – 7,9 m.	47	6,7	0,4	6,0	6,6	7,4
8,0 – 9,9 m.	# 26	6,8	0,4	6,1	6,8	7,7
10,0 – 11,9 m.	# 27	6,8	0,5	6,2	6,7	7,7
1,00 – 1,24 r.	# 24	7,0	0,4	6,3	7,2	7,8
1,25 – 1,49 r.	# 26	7,4	0,4	6,7	7,4	8,1
1,50 – 1,74 r.	# 21	7,6	0,5	6,9	7,5	8,6
1,75 – 1,99 r.	37	7,7	0,4	6,8	7,6	8,4
2,00 – 2,49 r.	112	7,9	0,4	7,2	7,9	8,6
2,50 – 2,99 r.	199	8,2	0,4	7,5	8,2	8,9
3,00 – 3,49 r.	258	8,5	0,5	7,6	8,5	9,4
3,50 – 3,99 r.	307	8,7	0,5	7,8	8,7	9,5
4,00 – 4,99 r.	801	8,9	0,5	8,1	8,9	9,8
5,00 – 5,99 r.	893	9,2	0,5	8,3	9,2	10,2

Direct distance between the points nasion and gnathion; the sliding caliper.

Šířka baze lební (bitragická vzdálenost) (0 – 5,99 roku) (cm), t – t

Width of the skull base (0 – 5.99 years) (cm)

Chlapci / Boys

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	200	7,7	0,5	6,9	7,7	8,5
5 d. – 1,9 m.	135	8,4	0,7	7,2	8,5	9,7
2,0 – 3,9 m.	114	9,5	0,6	8,4	9,5	10,6
4,0 – 5,9 m.	100	10,0	0,6	9,0	9,9	11,3
6,0 – 7,9 m.	70	10,2	0,6	9,2	10,1	11,2
8,0 – 9,9 m.	65	10,3	0,6	9,4	10,3	11,4
10,0 – 11,9 m.	50	10,3	0,6	9,6	10,2	11,5
1,00 – 1,24 r.	42	10,5	0,7	9,5	10,5	12,1
1,25 – 1,49 r.	# 29	10,8	0,7	8,9	10,8	11,7
1,50 – 1,74 r.	64	10,9	0,7	9,5	11,0	12,0
1,75 – 1,99 r.	39	10,9	0,5	10,2	10,9	11,7
2,00 – 2,49 r.	165	11,1	0,6	10,1	11,0	12,3
2,50 – 2,99 r.	209	11,0	0,7	9,8	11,0	12,2
3,00 – 3,49 r.	243	11,1	0,6	10,0	11,1	12,4
3,50 – 3,99 r.	315	11,2	0,6	10,0	11,2	12,4
4,00 – 4,99 r.	816	11,3	0,6	10,3	11,3	12,5
5,00 – 5,99 r.	983	11,6	0,6	10,4	11,5	12,8

Přímá vzdálenost mezi pravým a levým bodem tragion; kefalometr.

Šířka baze lební (bitragická vzdálenost) (0 – 5,99 roku) (cm), t – t

Width of the skull base (0 – 5.99 years) (cm)

Dívky / Girls

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	223	7,6	0,4	6,9	7,6	8,5
5 d. – 1,9 m.	123	8,3	0,6	7,2	8,4	9,2
2,0 – 3,9 m.	97	9,3	0,5	8,4	9,2	10,3
4,0 – 5,9 m.	95	9,7	0,6	8,6	9,8	10,6
6,0 – 7,9 m.	77	10,0	0,5	9,2	10,0	10,9
8,0 – 9,9 m.	54	10,1	0,6	9,1	10,0	11,5
10,0 – 11,9 m.	46	10,1	0,7	9,0	10,1	11,5
1,00 – 1,24 r.	59	10,4	0,6	9,4	10,4	11,8
1,25 – 1,49 r.	41	10,4	0,7	9,3	10,5	11,3
1,50 – 1,74 r.	47	10,6	0,5	9,8	10,6	11,8
1,75 – 1,99 r.	48	10,8	0,6	9,6	10,9	11,9
2,00 – 2,49 r.	149	10,8	0,6	9,6	10,8	11,9
2,50 – 2,99 r.	229	10,9	0,6	9,8	10,8	11,9
3,00 – 3,49 r.	276	10,9	0,6	9,9	10,9	12,2
3,50 – 3,99 r.	311	11,0	0,5	10,1	11,0	12,1
4,00 – 4,99 r.	800	11,1	0,6	10,1	11,1	12,3
5,00 – 5,99 r.	893	11,3	0,6	10,3	11,3	12,4

Distance between left and right tragion points; the spreading caliper.

Transverzální hlavový oblouk (0 – 5,99 roku) (cm), t – v – t

Transversal cephalic arc (0 – 5.99 years) (cm)

Chlapci / Boys

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	222	23,1	1,0	21,0	23,0	24,9
5 d. – 1,9 m.	167	23,7	1,5	21,0	23,7	26,2
2,0 – 3,9 m.	133	26,5	1,4	23,8	26,7	29,0
4,0 – 5,9 m.	112	28,4	1,2	26,4	28,5	30,4
6,0 – 7,9 m.	80	29,2	1,3	26,8	29,4	31,0
8,0 – 9,9 m.	77	30,1	1,6	27,1	30,1	33,4
10,0 – 11,9 m.	59	30,1	1,4	27,2	30,1	32,0
1,00 – 1,24 r.	48	30,7	1,3	28,2	30,8	32,7
1,25 – 1,49 r.	31	31,5	1,5	28,5	32,0	33,4
1,50 – 1,74 r.	62	31,7	1,4	29,0	32,0	34,1
1,75 – 1,99 r.	39	32,2	1,3	29,6	32,1	34,4
2,00 – 2,49 r.	147	32,8	1,3	30,3	32,9	35,3
2,50 – 2,99 r.	199	32,8	1,6	29,8	32,8	35,7
3,00 – 3,49 r.	251	32,7	1,4	30,3	32,7	35,3
3,50 – 3,99 r.	327	32,7	1,4	30,2	32,7	35,5
4,00 – 4,99 r.	841	33,1	1,4	30,5	33,0	35,6
5,00 – 5,99 r.	1 019	33,4	1,3	31,0	33,3	36,1

Oblouková vzdálenost mezi pravým a levým bodem tragion měřená přes bod vertex; pásová míra.

Transverzální hlavový oblouk (0 – 5,99 roku) (cm), t – v – t
 Transversal cephalic arc (0 – 5.99 years) (cm)
 Dívky / Girls

Věk Age	N	\bar{x}	S. D.	3. percentil	50. percentil	97. percentil
0 – 4 dny	238	22,6	1,0	20,7	22,7	24,5
5 d. – 1,9 m.	151	23,4	1,7	20,2	23,5	26,8
2,0 – 3,9 m.	102	25,9	1,3	23,5	26,0	28,4
4,0 – 5,9 m.	109	27,5	1,6	24,2	27,6	29,8
6,0 – 7,9 m.	85	28,5	1,2	26,4	28,5	30,3
8,0 – 9,9 m.	57	29,1	1,5	26,7	29,4	31,3
10,0 – 11,9 m.	54	29,7	1,6	26,9	30,1	31,9
1,00 – 1,24 r.	71	29,9	1,4	27,0	30,0	32,0
1,25 – 1,49 r.	39	30,1	1,8	26,5	30,5	33,2
1,50 – 1,74 r.	38	30,8	1,3	28,6	30,9	33,2
1,75 – 1,99 r.	39	31,1	1,7	27,9	31,2	33,6
2,00 – 2,49 r.	126	31,6	1,4	28,2	31,8	34,1
2,50 – 2,99 r.	209	31,8	1,5	29,0	32,0	34,5
3,00 – 3,49 r.	279	31,7	1,4	29,2	31,7	34,4
3,50 – 3,99 r.	326	31,8	1,3	29,5	31,7	34,2
4,00 – 4,99 r.	824	32,1	1,4	29,7	32,1	34,6
5,00 – 5,99 r.	927	32,4	1,4	30,0	32,4	34,9

The arc measured between the left and right tragion points taken via vertex; the soft metric tape.

Použitá literatura:

Bláha, P., Bošková, R., Krásničanová, H., Zemková, D., Riegerová, J., Riedlová, J.: Antropometrie českých předškolních dětí ve věku od 3 do 7 let. (Anthropometry of Czech preschool children of age 3 – 7 years). Díl 1 a 2. Praha: ÚSM, 1990.

Bláha, P., Vignerová, J., Paulová, M., Riedlová, J., Kobzová, J., Krejčovský, L.: Vývoj tělesných parametrů českých dětí a mládeže se zaměřením na rozměry hlavy (0 – 16 let). (Development of somatic parameters of Czech children and adolescents focused on cephalic parameters (0 – 16 years)). Praha: Státní zdravotní ústav, 1999. 282 s.

Bláha, P., Vignerová, J., Riedlová, J., Kobzová, J., Krejčovský, L., Brabec, M.: 6. Celostátní antropologický výzkum dětí a mládeže 2001, Česká republika. Základní tělesné charakteristiky 0 – 19 let, percentilové grafy 0 – 18 let, rozměry hlavy dětí 0 – 6 let. (The 6th Nation-wide Anthropological Survey of Children and Adolescents 2001, Czech Republic. Basic body parameters 0 – 19 years, percentile charts 0 – 18 years, head parameters of children 0 – 6 years). Praha: Státní zdravotní ústav, 2005. 71 s.

Fetter, V., Prokopec, M., Suchý, J., Titlbachová, S.: Antropologie. (Anthropology). Praha: Academia, 1967. 704 s.

Hajniš, K., Brůžek, J., Blažek, V.: Růst českých a slovenských dětí. (Growth of Czech and Slovak children). Praha: Academia, 1989. 172 s.

Krásničanová, H.: Klinicko-antropologické aspekty růstu a vývoje hlavy dítěte. (Clinical and anthropological aspects of the growth and development of the child's head). Dizertační práce. Praha: Přírodovědecká fakulta a Fakulta dětského lékařství, Univerzita Karlova, 1989.

Lhotská, L., Bláha, P., Vignerová, J., Roth, Z., Prokopec, M.: V. Celostátní antropologický výzkum dětí a mládeže 1991 (České země). Antropometrické charakteristiky. (The 5th Nation-wide Anthropological Survey 1991, Czech Republic. Anthropometric characteristics.). Praha: Státní zdravotní ústav, 1993. 187 s.

ZÁVĚR

Dosavadní tradice antropologických výzkumů dětí a mládeže v České republice (dříve Českých zemích Československa) je ve světě zcela ojedinělá. Výsledky a uchovaná data z těchto výzkumů dávají možnost hlubší analýzy vývoje tělesných parametrů dětí a dospívajících, a to i v souvislosti s některými socio-ekonomickými podmínkami.

Zásadním výsledkem těchto výzkumů je aktualizace růstových grafů, které jsou v nejnižším věku nepostradatelnou pomůckou při posuzování přiměřeného růstu v souvislosti se způsobem výživy. Ve vyšším věku grafy slouží i nadále pro posouzení přiměřeného růstu a umožňují tak rozpoznat případné závažné poruchy a onemocnění. V poslední době jsou grafy nepostradatelnou pomůckou při diagnostice nadměrné hmotnosti nebo obezity sledovaného jedince nebo naopak při poruchách příjmu potravy. Grafy rovněž slouží k vyhodnocování populačních studií nejrůznějšího zaměření.

Analýza historických dat ukázala jasný trend zvyšování tělesné výšky ve všech věkových skupinách populace a zároveň trend zrychlování tělesného vývoje jedince. Zpomalování sekulárního trendu tělesné výšky v posledním desetiletí vede k úvahám o jeho příčinách. V této souvislosti je třeba věnovat velkou pozornost stálému sledování a analýze socio-ekonomických podmínek, ve kterých děti vyrůstají.

Změny percentilových křivek Body Mass Indexu v průběhu posledních 50 let potvrzují, že dochází ke změnám hodnot BMI jednak v souvislosti s urychlováním vývoje jedince, jednak se mění zastoupení jedinců s nadměrnou hmotností, obezitou i nízkou hmotností. Tyto změny nejsou vždy negativní, dosud však nebyla nalezena jednoznačná metoda, podle které by bylo možno přesněji stanovit, které hodnoty BMI jsou hraniční pro diagnózu nadměrné hmotnosti a obezity.

Znalost potřeb dítěte a způsob jejich uspokojování má úzkou souvislost se vzděláním rodičů. S tím spojený celkový životní styl rodiny se i nadále ukazuje jako rozhodující faktor pro přiměřený růst a vývoj dítěte. Z toho důvodu se jeví neustálá osvěta v této oblasti jako nutná součást preventivní péče o děti, která začíná poučením o životním stylu nastávající matky, i životním stylu celé budoucí rodiny, a pokračuje podporou dlouhodobého kojení. Primární preventivní programy jsou však většinou zaměřeny až na věkové skupiny vyšší, kde jde především o odstranění chybých návyků životního stylu z dětství.

Podmínky pro vývoj předškolních i školních dětí jsou z velké části ovlivněny politikou státu, avšak kvalitní péče o dítě je v každém případě převážně v rukou rodičů. Jejich rozhodování může do jisté míry ovlivnit stát legislativními úpravami v dané oblasti. Preventivní péče o děti v batolecím, předškolním i školním věku je zajištěna formou preventivních prohlídek, jejichž rozsah a periodicitu z hlediska sledování tělesného růstu dítěte není zcela optimální.

V předložené publikaci jsme se pokusili ve stručnosti shrnout nejdůležitější poznatky, které nám naše datové soubory poskytuji, a zároveň podat přehled používaných metod k hodnocení tělesného růstu dítěte. Věříme, že tím pomůžeme k většímu porozumění dané problematice a přispějeme k širší podpoře péče o děti a dospívající.

V předchozích kapitolách byla zmíněna Úmluva o právech dítěte, podle které má každé dítě právo na dosažení nejvýše možné úrovně zdravotního stavu, přičemž adekvátní růst patří k nejlepším indikátorům zdraví dítěte. Jedním z mnoha prostředků, jak dosáhnout vytčeného cíle, je i soustavné sledování tělesných rozměrů dětské a dospívající populace v souvislosti s dalšími socio-ekonomickými faktory. Chtěli bychom věřit, že podmínky pro další výzkumy podobného charakteru, jako zde uvedené, budou příznivější, než jsou v současné době. K tomu však může přispět pouze změna přístupu celé společnosti k podobným aktivitám.

CONCLUSION

The existing tradition of anthropological surveys of children and adolescents in the Czech Republic (formerly the Czech Lands of Czechoslovakia) is exceptional in the world. The available survey results and archived data provide the possibility for deeper analysis of the development of physical parameters in children and adolescents in relation to some socio-economic factors.

The major result of these surveys are updated growth charts. They are used for the evaluation of growth, in the smallest children in relation to nutrition. At older age, the charts not only allow the evaluation of growth but also early detection of serious disorders and diseases. Recently the charts have been a valuable tool in diagnosis of overweight and obesity or eating disorders. The charts are also used in the assessment of population studies with different focuses.

Analysis of historical data showed a clear trend towards higher weight in all age groups and towards accelerated physical development. The slow down of secular trend in height over the last decade needs explanation. In this regard, attention should be paid to the ongoing monitoring and analysis of socio-economic factors influencing the body parameters in childhood and adolescence.

The changes in the BMI centile curves over the last five decades reflect the accelerated development and shifts in overweight, obesity and underweight rates. Not all of these changes are negative; nevertheless, an unambiguous method for determining the BMI cutoff values in the diagnosis of overweight and obesity still needs to be defined.

Parental awareness of the child's needs and of how to meet these needs is closely correlated with the parental education level. The family life style appears again to be the decisive factor for the child's growth and development. In this context, continuing education in this field is a prerequisite for the preventive care in childhood, starting with the life style guidance for the mother-to-be and her family and breastfeeding promotion. Nevertheless, primary prevention programmes mostly target higher age groups and are focused on breaking poor lifestyle habits acquired in childhood.

The development in preschool and school children is widely influenced by the state policy; nevertheless, the parental care plays the major role in this regard. The parental decision making can be influenced to a certain extent by legislative regulation. Preventive health care at toddler, preschool and school age is based on preventive check-ups, the scope and periodicity of which are not optimal in view of the growth monitoring.

In this publication we attempted to summarize the most relevant information drawn from our collected data and to briefly review the methods used for the growth assessment in childhood. We hope to contribute to better understanding of the issue and to promote care in childhood and adolescence.

The UN Convention on the Rights of the Child declares the right of the child to have the highest attainable standard of health and adequate growth is one of the best childhood health indicators. One of the many means of reaching the set goal is the systematic monitoring of body parameters in childhood and adolescence in relation to socio-economic factors. We hope further surveys similar to ours will be performed under more favourable circumstances than we have at present. A more positive social climate is needed to put such activities into an appropriate perspective.

**6. CELOSTÁTNÍ ANTROPOLOGICKÝ VÝZKUM
DĚTÍ A MLÁDEŽE 2001
ČESKÁ REPUBLIKA**

**6th Nation-wide Anthropological Survey
of Children and Adolescents 2001
Czech Republic**

Souhrnné výsledky
Summary results

J. Vignerová, J. Riedlová, P. Bláha
J. Kobzová, L. Krejčovský, M. Brabec, M. Hrušková

Vydaly: Univerzita Karlova v Praze
Přírodovědecká fakulta
Katedra antropologie a genetiky člověka
Viničná 7, 128 44 Praha 2
a
Státní zdravotní ústav
Šrobárova 48, 100 42 Praha 10

Grafická a typografická úprava:
AGRI s.r.o. a Marcela Havlíčová

Tisk: Ústav jaderných informací, Praha 5 – Zbraslav

Náklad: 800 výtisků
Rok vydání: 2006
1. vydání
Neprodejně